

การจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ณัฐวรรณ พุ่มดีying^{1*} และ อีรรุช ธาดาตันติโชค¹

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

*nuttawan.p17@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม 2) เปรียบเทียบสภาพการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำแนกตามเพศ และคณะ และ 3) เสนอแนะแนวทางการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมอย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษา 5 คณะ คณะละ 50 คน รวมทั้งสิ้น 250 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย ด้านแหล่งเรียนรู้ภายในมหาวิทยาลัย ด้านการสร้างความรู้ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการแสวงหาความรู้ ด้านการนำความรู้ไปใช้ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านแหล่งเรียนรู้นอกมหาวิทยาลัย ตามลำดับ 2. การจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลพบว่าทั้งจำแนกตามเพศ และคณะ ไม่แตกต่างกัน 3. แนวทางการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะในการเรียนรู้ กระบวนการจัดการความรู้ และ การใช้ทรัพยากรแหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยีให้แก่นักศึกษา

คำสำคัญ : การจัดการความรู้ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Knowledge Management of Nakhon Pathom Rajabhat University's Students

Nuttawan Pumdeeying^{1*} and Theerawoot Thadatontichok¹

¹Faculty of Education, Nakhon Pathom Rajabhat University

*nuttawan.p17@gmail.com

Abstract

The purposes of this research were to: 1) find the status of knowledge management of Nakhon Pathom Rajabhat University's students; 2) compare knowledge management between groups of students as classified by gender, class and faculty of studies; and 3) study the approach to develop the students' effective knowledge management. The research samples, derived by quota sampling, were 250 students of Nakhon Pathom Rajabhat from 5 faculties which were verified 50 students per each. Data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way Analysis of Variance (ANOVA) and content analysis. The research results founded that; 1. Overall and in specific aspects, the level of knowledge management of the students was at a high level. When classified each aspect, they consisted of learning resources within the university, knowledge creation, knowledge exchange, knowledge seeking, knowledge application, information technology, and on learning resources outside the university, respectively. 2. Students' knowledge management as classified by students' status: gender, and faculty were not different. 3. The development of effective knowledge management of students of Nakhon Pathom Rajabhat University should include personal competency, learning process, and learning resources and technology utilization.

Keywords : Knowledge Management, Nakhon Pathom Rajabhat University's Students

บทนำ

สังคมปัจจุบันเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มนุษย์ทุกคนในสังคมต้องแสวงหาความรู้อย่างไม่หยุดนิ่ง โดยแหล่งความรู้มีอยู่มากมายทั้งในองค์กรและนอกองค์กร ความรู้จึงมีความสำคัญมากขึ้น เพราะถือเป็นสิ่งที่ใช้แสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้ได้เปรียบในเชิงแข่งขัน มนุษย์ทุกคนมีหน้าที่ที่จะเรียนรู้ สังคมความรู้ รวมถึงการพัฒนาทางวิชาการต่าง ๆ ให้ก้าวหน้า ทำให้หลาย ๆ องค์กรจึงนำการจัดการความรู้มาใช้เป็นกลยุทธ์หลักเพื่อพัฒนาองค์กรให้ทัดเทียมและสามารถแข่งขันกับองค์กรอื่น ๆ ได้ การจัดการความรู้จึงเป็นปัจจัยสำคัญของการบริหารจัดการในโรงเรียนประการหนึ่ง ที่นำมาใช้ในการเสริมสร้างและพัฒนาคนในองค์กรให้มีศักยภาพ มีความรู้ และมีปัญญาที่สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต อันเป็นหนทางนำไปสู่การเพิ่มศักยภาพในการทำงานขององค์กรให้สูงขึ้น สถานศึกษาในปัจจุบัน ต่างก็เริ่มให้ความสำคัญกับการจัดการความรู้ในสถานศึกษาของตนเอง ดังนั้น การจัดการความรู้จึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง การจัดการความรู้เป็นการเรียนรู้ที่เรียนจากการปฏิบัติ ผสมผสานกับประสบการณ์ เพื่อก่อให้เกิดวิธีการทำงานที่ดี ดังนั้น สามารถกล่าวได้ว่า การจัดการศึกษาในปัจจุบันที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นกระบวนการเช่นเดียวกับผลผลิต เน้นวิธีการหาคำตอบมากกว่าได้คำตอบ เน้นทักษะใน

การเรียนรู้มากกว่าสิ่งที่เรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนที่มีความพร้อมในด้านองค์ความรู้ ส่งเสริมทักษะผู้เรียน พัฒนาความสามารถ และคุณลักษณะทางกายและจิตใจ ดังนั้น ความสามารถในการจัดการความรู้จะทำให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้เป็นความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพในอนาคต ทั้งยังเป็นส่วนช่วยให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอนและสามารถแก้ปัญหาให้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี โดยเมื่อประสบกับปัญหาหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตก็จะสามารถเลือกใช้ความรู้ หรือสามารถแสวงหาความรู้เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติไว้ 3 มาตรฐาน ในส่วนของมาตรฐานที่ 3 ได้แก่ แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ หรือ สังคมแห่งความรู้ การสร้างวิถีการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ให้เข้มแข็ง การเรียนรู้ความรู้นวัตกรรมสื่อและเทคโนโลยีนั้น ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาสู่สังคมแห่งความรู้ทั้งสิ้น ซึ่งสถานศึกษาทุกแห่งจำเป็นต้องมีกระบวนการพัฒนาองค์กรของตนโดยใช้วิธีการจัดการความรู้ ดังที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการได้กำหนดกระบวนการจัดการความรู้ขององค์กรว่า ควรประกอบด้วย การบ่งชี้ความรู้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ และการเรียนรู้ สถานศึกษาทุกแห่งมีความจำเป็นต้องมีการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับบุคลากรในองค์กรของตน เพื่อที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร พัฒนาความสามารถที่จะแบ่งปันความรู้ที่ได้เรียนรู้มาให้กับคนอื่น ๆ ในองค์กร และนำความรู้ไปปรับใช้กับงานที่ทำอยู่ให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น เป็นการพัฒนาคณะ และพัฒนาองค์กรช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการตัดสินใจและวางแผนดำเนินงานให้รวดเร็วและดีขึ้น เพราะมีสารสนเทศ หรือแหล่งความรู้เฉพาะที่มีหลักการ เหตุผล และน่าเชื่อถือช่วยสนับสนุนการตัดสินใจ ซึ่งเป็นการสร้างความท้าทายให้องค์กรบรรลุเป้าหมายของจินตนาการที่ยิ่งใหญ่เปลี่ยนวัฒนธรรมจากวัฒนธรรมอำนาจในแนวดิ่ง ไปสู่วัฒนธรรมความรู้ในแนวราบ ซึ่งทุกคนมีสิทธิในการเรียนรู้เท่าเทียมกัน [1]

ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยยังประสบปัญหาหลายประการ เช่น คุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้จ้างงาน การที่สถาบันอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะตามเป้าประสงค์และปรัชญาของแต่ละสถาบันนั้น ต้องอาศัยปัจจัยและกระบวนการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น อาจารย์ ผู้บริหาร หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และองค์ประกอบที่สำคัญของสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคณะ นั่นคือ ผู้เรียน ซึ่งถือเป็นผลผลิตหลักของพันธกิจของสถานศึกษา จากการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในปี 2563 ที่ผ่านมา พบว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมมีปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียนหลายประการ ได้แก่ ต้นทุนนักศึกษาที่เข้ามาคุณภาพต่ำ มีฐานความรู้ไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ขาดความสนใจในการเรียน มีหลักสูตรใหม่ ๆ เกิดขึ้นหลายสาขาวิชา ระบบการวัดผล เช่น เกรด E ไม่นำมาคิดค่าเฉลี่ย มองว่าไม่เข้มงวด นักศึกษาจึงขาดความสนใจ และจากการสัมภาษณ์นักศึกษาที่เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนนั้น สรุปใจความได้ว่า นักศึกษาต้องการให้จัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติจริง ซึ่งบางรายวิชาที่จัดให้ได้อย่างเต็มที่ ต้องการให้อำนวยความสะดวกในเรื่องอุปกรณ์การเรียนการสอนที่จำเป็น รวมถึงเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนด้วย ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมยังมีวิสัยทัศน์ที่ว่าด้วยการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพคุณธรรม พัฒนาองค์ความรู้ ภูมิปัญญาสู่สากล ทั้งยังกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตคือ มีสติปัญญา ชยัน อุดม มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสำนึกความเป็นไทย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถพัฒนาตนเอง และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้วยเหตุผลดังกล่าว งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมให้เป็นไปตามคุณลักษณะที่กำหนดไว้ จึงได้ศึกษาทักษะการจัดการความรู้ซึ่งถือว่าเป็นทักษะสำคัญที่จะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนบรรลุตามวิสัยทัศน์ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำแนกตามเพศ และคณะ
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมอย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ระดับปริญญาตรีที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2564 สังกัด 5 คณะ ประกอบด้วย คณะครุศาสตร์ จำนวน 275 คน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 988 คน คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ จำนวน 1,228 คน คณะวิทยาการจัดการ จำนวน 955 คน และคณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 59 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 3,505 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) โดยวิธีการกำหนดสัดส่วน (Quota Sampling) จากนักศึกษาทั้ง 5 คณะ โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างคณะละ 50 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกตัวแทนแต่ละคณะโดยระบุคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้ 1) เป็นหัวหน้าหมู่เรียน 2) เป็นสมาชิกสโมสรนักศึกษาของแต่ละคณะ และ 3) มีผลการเรียนและการประพฤติดี

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรสภาพ ได้แก่ สถานภาพส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ และคณะ

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ องค์ประกอบของการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ประกอบด้วย 1) ด้านแหล่งเรียนรู้ภายในมหาวิทยาลัย 2) ด้านแหล่งเรียนรู้นอกมหาวิทยาลัย 3) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 4) ด้านการแสวงหาความรู้ 5) ด้านการสร้างความรู้ 6) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 7) ด้านการนำความรู้ไปใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม 2) วิเคราะห์ระดับการจัดการความรู้ของนักศึกษา ด้วยค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) 3) เปรียบเทียบการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำแนกตามเพศ โดยการใช้การทดสอบค่าที (t-test) และจำแนกตามคณะ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการทดสอบระหว่างคู่โดยวิธีทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe) 4) การวิเคราะห์แนวทางการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่มีประสิทธิภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ระดับการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีการจัดการความรู้ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีการจัดการความรู้ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีการจัดการความรู้ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีการจัดการความรู้ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีการจัดการความรู้ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ตามขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหลักการทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ นำผลการวิเคราะห์องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ของนักศึกษาโดยการจัดทำสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความรู้ในสถานศึกษา จำนวน 9 คน และกำหนดข้อกระทงคำถามตามตัวบ่งชี้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ขั้นตอนที่ 2 นำแบบสอบถาม ระดับการจัดการความรู้ของนักศึกษาภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าคะแนนตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาค [2] ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.96

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1.1 ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ

1.2 ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่เพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับการแปลความหมาย กำหนดเกณฑ์ช่วงของค่าเฉลี่ย ตามคิดของ Boonchom Srisaard [3] ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายความว่า มีระดับการจัดการความรู้อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายความว่า มีระดับการจัดการความรู้อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายความว่า มีระดับการจัดการความรู้อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายความว่า มีระดับการจัดการความรู้อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายความว่า มีระดับการจัดการความรู้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำแนกเพศ ใช้การทดสอบค่าที (t-test) ส่วนจำแนกตามชั้นปี และคณะ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการทดสอบระหว่างคู่โดยวิธีทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe')

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอแบบพรรณนาความ

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมสามารถสรุปข้อค้นพบได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ระดับการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม (n = 250)

ลำดับ	การจัดการความรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	ลำดับ
องค์ประกอบ					
1.	แหล่งเรียนรู้ภายในมหาวิทยาลัย	4.26	0.66	มาก	1
2.	แหล่งเรียนรู้ภายนอกมหาวิทยาลัย	3.83	0.77	มาก	7
3.	เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.91	0.73	มาก	6
4.	การแสวงหาความรู้	4.03	0.78	มาก	4
5.	การสร้างความรู้	4.07	0.69	มาก	2
6.	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4.04	0.71	มาก	3
7.	การนำความรู้ไปใช้	3.96	0.69	มาก	5

จากผลการวิจัยพบว่า ระดับการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.72) ข้อมูลมีการกระจายตัวปานกลาง เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า ด้านแหล่งเรียนรู้ภายในมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.66) อยู่ในระดับสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการสร้างความรู้ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.69) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.71) ด้านการแสวงหาความรู้ ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.78) ด้านการนำความรู้ไปใช้ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.69) และ 7) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.73) และด้านแหล่งเรียนรู้ภายนอกมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.77) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบระดับการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมจำแนกสถานภาพส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบระดับการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมจำแนกตามเพศ

(n = 250)

การจัดการความรู้ของนักศึกษา	เพศชาย (n=134)		เพศหญิง (n=116)		t	sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. แหล่งเรียนรู้ภายในมหาวิทยาลัย	4.03	0.49	4.13	0.51	-1.801	.07
2. แหล่งเรียนรู้ภายนอกมหาวิทยาลัย	3.49	0.61	3.42	0.51	.201	.84
3. เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.80	0.50	3.82	0.58	-1.666	.10
4. การแสวงหาความรู้	3.91	0.64	3.94	0.54	-.986	.32
5. การสร้างความรู้	4.04	0.47	4.06	0.70	-1.803	.07
6. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้	3.94	0.57	4.13	0.58	-2.061*	.04
7. การนำความรู้ไปใช้	3.96	0.52	4.11	0.53	-1.244	.21
รวม	3.92	0.43	4.02	0.43	-1.79	.68

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำแนกตามเพศในภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการจัดการความรู้ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พบว่าเพศชายและเพศหญิงมีการจัดการความรู้ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบระดับการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมจำแนกตามคณะ

(n = 250)

การจัดการความรู้ของนักศึกษา		แหล่งความ แปรปรวน	df	Mean Square	F	Sig.
แหล่งเรียนรู้ภายใน	ระหว่างกลุ่ม	0.61	4	0.15	0.60	.66
	ภายในกลุ่ม	61.90	245	0.25		
	รวม	62.51	249			
แหล่งเรียนรู้ภายนอก	ระหว่างกลุ่ม	4.23	4	1.06	3.11	.02
	ภายในกลุ่ม	83.31	245	0.34		
	รวม	87.54	249			
เทคโนโลยีสารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2.93	4	0.73	2.77	.03
	ภายในกลุ่ม	64.87	245	0.26		
	รวม	67.80	249			
แสวงหาความรู้	ระหว่างกลุ่ม	0.42	4	0.10	0.23	.92
	ภายในกลุ่ม	112.13	245	0.46		
	รวม	112.54	249			
สร้างความรู้	ระหว่างกลุ่ม	0.14	4	0.03	0.12	.97
	ภายในกลุ่ม	69.51	245	0.28		
	รวม	69.65	249			
แลกเปลี่ยนความรู้	ระหว่างกลุ่ม	5.55	4	1.39	4.76	.00
	ภายในกลุ่ม	71.53	245	0.29		
	รวม	77.08	249			
นำความรู้ไปใช้	ระหว่างกลุ่ม	2.12	4	0.53	2.01	.09
	ภายในกลุ่ม	64.45	245	0.26		
	รวม	66.56	249			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.51	4	0.38	2.08	.08
	ภายในกลุ่ม	44.43	245	0.81		
	รวม	45.94	249			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยพบว่า พบว่า การเปรียบเทียบระดับการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำแนกตามคณะในภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าจัดการความรู้ด้านแหล่งเรียนรู้ภายนอก ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการความรู้ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้พบว่าการจัดการความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 แนวทางการจัดการความรู้ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมอย่างมีประสิทธิภาพ

จากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่าแนวทางการจัดการความรู้ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1. **ด้านบุคลากร** ควรเตรียมความพร้อมของอาจารย์ และนักศึกษา โดยร่วมกันในเรื่องการจัดการความรู้ และทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การคัดเลือกผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมการจัดการความรู้ ให้เป็นไปตามความสมัครใจ มีการตั้งคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนการจัดการความรู้ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการประสาน ติดต่อ ติดตาม รวบรวมและจัดเก็บองค์ความรู้ เพื่อให้การจัดการความรู้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐมที่กำลังจะสูญหายจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาไทยต่อไป

2. **ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้** ควรสนับสนุนทุกกิจกรรมของการจัดการความรู้ โดยใช้เทคโนโลยี ให้เหมาะสมต่อการจัดการความรู้ ควรมีกิจกรรมทั้งวิชาการ สันทนาการ และความบันเทิง เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ด้านการสอนของคณาจารย์ ไปใช้ในบริบทอื่น ๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้ เลือกเทคนิคสร้างและถ่ายทอดความรู้โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง และแบบปฏิบัติที่ดี และดำเนินกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมทางวิชาการ กิจกรรมสันทนาการ และกิจกรรมบันเทิง

3. **ด้านทรัพยากรแหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยี** ควรจัดหาเทคโนโลยี ให้เหมาะสมต่อการจัดการความรู้ เอกสารตำรา รวมทั้งการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อจัดการความรู้ หรือ จัดหาเทคโนโลยีที่เหมาะสม สำหรับการค้นหา จัดเก็บ และกระจายความรู้ นอกจากนี้ มหาวิทยาลัย ควรร่วมมือกับชุมชนในการสร้างศูนย์เรียนรู้ชุมชนเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ของนักศึกษาตามความถนัดและความสนใจ นักศึกษาได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักศึกษาต่างมหาวิทยาลัยและเป็นการสร้างเครือข่ายความรู้ที่ดี

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมสามารถอภิปรายข้อค้นพบได้ดังนี้ ระดับการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

1.1 **ด้านแหล่งเรียนรู้ภายในมหาวิทยาลัย** ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมได้สนับสนุนงบประมาณในการสนับสนุนแหล่งเรียนรู้และกิจกรรมให้นักศึกษาได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน และยังมี การจัดแหล่งเรียนรู้ภายในมหาวิทยาลัยที่เอื้อต่อเรียนรู้ของนักศึกษา เช่น สำนักวิทยบริการที่มีหนังสือ สื่อการสอนที่ทันสมัยบริการแก่นักศึกษาอย่างเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ได้กำหนดการจัดแหล่งการเรียนรู้ให้มีความพอเพียง เพื่อพัฒนา ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ศูนย์สื่อการเรียนรู้ระบบสารสนเทศการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษาท้องถิ่นชุมชน สังคมโลก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Rusdee Doha [4] ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการบริหาร พบว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในด้านการบริหารงานวิชาการนั้น สถานศึกษาควรมีการจัดประชุมหารือกับคณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานต่าง ๆ ของโรงเรียน ตลอดจนจัดแหล่งเรียนรู้ของชุมชนที่เหมาะสมสำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน

1.2 **ระดับการจัดการความรู้ ด้านแหล่งเรียนรู้นอกมหาวิทยาลัย** ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากมหาวิทยาลัยฯ มีการสร้างเครือข่ายกับชุมชนเพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมตามความสนใจ เช่น ศูนย์เรียนรู้ชุมชน โคกหนองนา โมเดล รวมทั้งกิจกรรมพัฒนานักศึกษาที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกมหาวิทยาลัยสอดคล้องกับ Apichat Jairee [5] ทำการศึกษา รูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญา

ท้องถิ่นการแปรรูปหน่อไม้ ของชุมชนบ้านพุเตย จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการจัดการความรู้ต้องมีการกำหนดความรู้ โดยผ่านการพิจารณาว่าเป็นความรู้ดั้งเดิมหรือความรู้ใหม่ที่ประยุกต์จากภูมิปัญญาเดิม แสวงหาความรู้ที่มาจาก การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในชุมชนและการส่งเสริมจากหน่วยงานภายนอก แลกเปลี่ยนความรู้อย่างไม่เป็นทางการ ผ่าน การพูดคุยและปรึกษาหารือ เพื่อการแก้ปัญหาในกระบวนการแปรรูป และถ่ายทอดความรู้ ส่วนใหญ่มีลักษณะอย่างไม่เป็นทางการ

1.3 ระดับการจัดการความรู้ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมจึงตระหนักถึงความสำคัญในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงได้สนับสนุนเครื่องคอมพิวเตอร์คอยให้บริการให้นักศึกษาได้สืบค้นข้อมูลที่น่าสนใจ การจัดฝึกอบรมการใช้ Tablet การอบรมการใช้สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ทำให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ยังสนับสนุนระบบอินเทอร์เน็ตไร้สายบริการตามจุดต่าง ๆ ทำให้นักศึกษาได้ใช้อุปกรณ์สื่อสารหรือเครื่องคอมพิวเตอร์ของตนเองเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ตได้ทุกจุดในมหาวิทยาลัยฯ สอดคล้องกับ Pimol Chodthanthiwat [6] กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ควรสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ มีบรรยากาศทางวิชาการ มีบรรยากาศของการบริหารที่เอื้อประโยชน์และส่งผลโดยตรงต่อการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการและการบริการ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์แบบอิเล็กทรอนิกส์ ด้านการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ด้านการยกระดับความสามารถของผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา และด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลต่อภาพรวมการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

1.4 ระดับการจัดการความรู้ ด้านการแสวงหาความรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมจำนวนมากสนใจที่จะใช้เวลาว่างในการแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดสรรให้ อาทิ ห้องสมุด โทรทัศน์ที่ติดตั้งอยู่ตามโรงอาหาร การใช้งานอินเทอร์เน็ตผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มหาวิทยาลัยฯ จัดสรรไว้ให้ สอดคล้องซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ [7] ที่ให้ความสำคัญในฐานะที่ผู้เรียนเป็นปัจเจก บุคคล และมีแนวคิดที่มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพ และมีความโน้มเอียงที่จะใส่ใจ ใฝ่รู้ ขวนขวายเรียนรู้ด้วยตนเอง มนุษย์สามารถรับผิดชอบพฤติกรรมของตนเองและถือว่าตนเองเป็นคนมีค่า ความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง คือผู้ที่ริเริ่มการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะเรียนรู้ได้มากกว่าและดีกว่าผู้ที่รอรับจากผู้อื่น ผู้ที่เรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะเรียนอย่างตั้งใจ อย่างมีจุดมุ่งหมายและอย่างมีแรงจูงใจสูง นอกจากนั้นยังใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ได้ดีกว่า และยาวนานกว่าผู้ที่รอรับความรู้ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ที่ให้ความสำคัญในฐานะที่ผู้เรียนเป็นปัจเจก บุคคล และมีแนวคิดที่มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพ และมีความโน้มเอียงที่จะใส่ใจ ใฝ่รู้ ขวนขวายเรียนรู้ด้วยตนเอง มนุษย์สามารถรับผิดชอบพฤติกรรมของตนเองและถือว่าตนเองเป็นคนมีค่า

1.5 ระดับการจัดการความรู้ ด้านการสร้างความรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะนักศึกษามีโอกาสพัฒนา ศักยภาพเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเต็มที่ เนื่องจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมเห็นความสำคัญกับกิจกรรมพัฒนา นักศึกษาทั้งกิจกรรมทางวิชาการ กีฬา และสันทนาการอื่น ๆ เช่น กีฬา พ.จ.น.ก. ประกวดแข่งขันทางวิชาการต่าง ๆ กิจกรรมเหล่านี้ล้วนส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและยังส่งเสริมให้นำข้อมูลความรู้ใหม่ ๆ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาพัฒนาปรับปรุงความคิดตัดสินใจได้เหมาะสม ทันทต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับ Komsak Jiamwattanalert [8] ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการจัดการ ความรู้ของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก พบว่า ผู้นำขององค์กรให้ความสำคัญกับการจัดการความรู้ระดับมาก ด้วยการสร้างวัฒนธรรมขององค์กรและมีการกำหนด ทิศทาง รูปแบบในการพัฒนาอย่างชัดเจนรวม ทั้งมีการประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้าง การจัดการความรู้ที่มี ประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ต่อไป และจะต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เอื้อ ต่อการจัดการความรู้เพื่อเพิ่มผลผลิตและบริการขององค์กร โดยรวมที่เน้นการปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้

ผลงานที่ดีขึ้น อยู่เสมอ องค์กรควรส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการทำงานโดยเน้นการทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่ายการทำงาน (Teamwork and Networking) ที่มีการสร้างการแบ่งปัน และการนำความรู้ไปใช้รวมทั้งต้องมีการประสานงานกันเพื่อแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ผลงานหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ

1.6 ระดับการจัดการความรู้ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากในแต่ละปี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมมีกิจกรรมส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันเป็นจำนวนมาก ส่งเสริมทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยการให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริมให้เสนอแนวคิด วิธีการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หรือขั้นตอนการทำงานใหม่ ๆ ไม่ยึดติดกับรูปแบบการทำงานเดิม ๆ สอดคล้องกับ Coakes, Amar & Granados [9] ได้ศึกษาเรื่อง “Knowledge Management, Strategy, and Technology: A Global Snapshot” ผลการวิจัย พบว่า การจัดการความรู้ในองค์กรนั้น ควรดำเนินการโดยกลุ่มคนที่ทำงานร่วมกันหรือทีมงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่จะประสบความสำเร็จในการแบ่งปันความรู้ได้นั้น องค์กร ต้องมีอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนความคิด ข้อมูลข่าวสาร และความรู้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในกระบวนการจัดการความรู้ อาทิ การจัดเก็บความรู้ขององค์กรซึ่งองค์การควรมีบรรยากาศที่กระตุ้นและส่งเสริมให้บุคลากรเกิดการใฝ่รู้ เกิดความกระตือรือร้นที่จะศึกษาค้นคว้าและถ่ายทอดความรู้ต่อกันอย่างกว้างขวางเพื่อให้เกิดการสร้างสรรคสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ บุคลากรทุกคนควรมีโอกาสในการพัฒนาตนเองให้เกิดนิสัยการเรียนรู้ในการทำงาน โดยองค์การต้องสนับสนุนอย่างจริงจังทั้งด้านการเงินและขวัญ กำลังใจ

1.7 ระดับการจัดการความรู้ ด้านการนำความรู้ไปใช้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาในปัจจุบันนิยมนำความรู้ที่ได้ไปใช้ผ่านการสื่อสารด้วยการใช้เทคโนโลยี เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการสื่อสาร ส่วนมากมีอุปกรณ์สื่อสารที่ทันสมัย รองรับการใช้สื่อสารผ่านระบบสารสนเทศอย่างถ่วงถึง เช่น การใช้โทรศัพท์แบบสมาร์ทโฟน (Smart Phone) รุ่นต่าง ๆ นอกจากนี้ นักศึกษายังใช้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตด้วยการใช้โปรแกรมเฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นช่องทางแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและเนื้อหาอื่น ๆ ที่เป็นความสนใจ สอดคล้องกับ Rachen Kaewpitak [10] ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า การจัดการความรู้ของสถานศึกษาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การจัดการความรู้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยการจัดการความรู้ด้านการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการบ่งชี้ความรู้ ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ ด้านการเข้าถึงความรู้ และด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบอยู่ในระดับต่ำที่สุด

2. การเปรียบเทียบระดับการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมจำแนกสถานภาพส่วนบุคคล

2.1 จำแนกตามเพศ ในภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน ยกเว้นการจัดการความรู้ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้พบว่าเพศชายและเพศหญิงมีการจัดการความรู้ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 จากข้อมูลพบว่าเพศชายจะมีระดับการจัดการความรู้ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่ำกว่าเพศหญิง ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาชายมักสนใจ การค้นคว้าหาความรู้จากเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้ค้นคว้าเป็นเฉพาะบุคคลมากกว่าที่จะนำความรู้มาพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งต่างนักศึกษาหญิง ที่ชอบพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเพื่อนมากกว่า

2.2 จำแนกตามคณะ ในภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน สำหรับการจัดการความรู้ ด้านแหล่งเรียนรู้ภายนอก ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการความรู้ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้พบว่ามีการจัดการความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 ทั้งนี้พบว่านักศึกษาคณะครุศาสตร์และคณะพยาบาลศาสตร์มีการจัดการความรู้ด้านแหล่งเรียนรู้ภายนอก ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการความรู้ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากนักศึกษาคณะครุศาสตร์ต้องใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนเยอะ ทั้งยังมีกิจกรรมที่ต้องร่วมกับทางมหาวิทยาลัยมากมาย เพราะเป็นรูปแบบการผู้

จะเป็นครูในอนาคตที่จะต้องมีการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดเวลา ต่างจากนักศึกษาคณะพยาบาลที่รูปแบบการเรียน การสอนเป็นรูปแบบที่เฉพาะเนื่องจากเป็นวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและชีวิตของคน การเรียนการสอนจึงเน้นวิชาการที่เข้มข้น เป็นเหตุให้โอกาสที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักศึกษามีโอกาสน้อยกว่านักศึกษาคณะอื่น ๆ

3. แนวทางการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จากการจัดทำสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความรู้ในสถานศึกษา พบว่าองค์ประกอบการจัดการความรู้ประกอบด้วย ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ และด้านทรัพยากรแหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยี ดังที่สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สวทช.) [11] ก็ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการความรู้ ว่าเป็นกระบวนการรวบรวม การสงวนรักษา และการถ่ายทอดสารสนเทศไปสู่ความรู้ที่สามารถเข้าถึงได้เพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานในองค์กร โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ การนำสินทรัพย์ความรู้ (Knowledge Assets) ไปสร้างคุณค่า (Value Creation) หรือเพิ่มผลิตผล (Productivity) เพื่อสนับสนุน เป้าหมายหรือตอบสนองการดำเนินการขององค์กร การจัดการความรู้ จึงเป็นกระบวนการในการนำความรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ในตัวบุคคลขององค์กร รวมทั้งความรู้ที่อยู่ในรูปของเอกสารสื่อต่างๆ มาจัดการให้เป็นระบบ เพื่อให้สามารถนำความรู้ดังกล่าวที่มีไปใช้ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ข้างต้น สอดคล้องกับ Kanlayarat Thirathanachalkul [12] ที่ได้กล่าวไว้ว่า การจะนำรูปแบบจัดการความรู้แบบใดไปใช้ในองค์กรนั้น ต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบและ โครงสร้างพื้นฐานขององค์กรนั้นๆ ที่สำคัญคือต้องเหมาะสมกับวัฒนธรรมขององค์กรนั้น ๆ ด้วย ซึ่งแต่ละองค์กรไม่จำเป็นต้องยึดติดรูปแบบใดแบบหนึ่ง ซึ่งองค์กรหนึ่งอาจใช้รูปแบบหนึ่งประสบความสำเร็จ แต่รูปแบบนั้นอาจไม่สามารถนำไปใช้ในอีกองค์กรหนึ่งได้ บางองค์กรอาจต้องใช้รูปแบบการจัดการความรู้แบบผสมผสานกันหลาย รูปแบบจึงจะประสบผลสำเร็จ ดังนั้นสถาบันจึงควรมีการทดลองใช้ และปรับเปลี่ยนวิธีการจนกว่าจะได้แนวทางที่ เหมาะสมและได้ผลดีที่สุด ปรับปรุงองค์ความรู้ นั้น ๆ จนกว่าจะได้องค์ความรู้ที่เหมาะสมและเกิดผลดีที่สุดกับ สถาบันอุดมศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมควรให้ความสำคัญกับการจัดการความรู้ภายในสถานศึกษา มีกิจกรรมส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถบูรณาการการบริหารจัดการกับการจัดการความรู้เป็นส่วนเดียวกัน ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างแรงจูงใจในการที่จะนำการจัดการความรู้มาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาองค์ความรู้ที่จำเป็น และองค์ความรู้ที่ตนเองสนใจ ผู้บริหารควรพิจารณาข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ไปกำหนดเป็นนโยบายในการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ภายใน แหล่งเรียนรู้ภายนอก เทคโนโลยีสารสนเทศ การแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ รวมถึงการนำความรู้ไปใช้และพิจารณานำองค์ประกอบที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัย ไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติได้

2. ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะสำหรับใช้เป็นแนวทางใน การนำตัวชี้วัดการจัดการความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างกว้างขวาง ดังต่อไปนี้

2.1 ผู้บริหารควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดสรรแหล่งเรียนรู้และกิจกรรมให้นักศึกษาได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ เพิ่มช่องทางเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และเปิดโอกาสให้นักศึกษาและบุคลากร มีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในมหาวิทยาลัยที่เอื้อต่อเรียนรู้ ขยายเครือข่ายให้หลากหลายมากยิ่งขึ้น และขยายการสร้างเครือข่ายทั้งในสถานศึกษา ชุมชน องค์กรทางศาสนา ภาครัฐ ภาคเอกชน เพื่อเพิ่มโอกาสในการศึกษา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของนักศึกษาและบุคลากรได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

2.3 ผู้บริหารควรสนับสนุนปัจจัยเกื้อหนุนทางด้านเทคโนโลยี ทั้งเทคโนโลยีการสื่อสารที่จะช่วยทำให้การเข้าถึงความรู้ทำได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว น่าสนใจ โดยอาจเป็น intranet หรือ internet เทคโนโลยีสนับสนุนการทำงานร่วม ช่วยให้นักศึกษาสามารถประสานการทำงานกัน

2.4 ผู้บริหารส่งเสริมโดยการสร้างบรรยากาศและกระตุ้นให้เกิดการริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนให้ข้อมูลและความคิดเห็นที่เป็นไปประโยชน์และมีการแสดงออกส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาในองค์กร

2.5 ผู้บริหารควรสนับสนุนและส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่ให้นักศึกษาได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ที่จำเป็นในการเรียนการสอนตามหลักสูตร รวมถึงความรู้อื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ที่นักศึกษาให้ความสนใจ ซึ่งอาจนอกเหนือจากหลักสูตรมีโอกาสนักศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันได้อย่างเหมาะสมจัดตั้งทีมงานที่คณะทำงานมาจากทุกส่วนขององค์กร มีการนำความรู้หรือนวัตกรรมจากความรู้ที่มีอยู่หลากหลายไปกำหนดนโยบาย เป้าประสงค์และกลยุทธ์ในการแข่งขันขององค์กร ตลอดจนการสร้างเครือข่ายกับมหาวิทยาลัยภายนอกด้วย

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในภูมิภาคตะวันตก

3.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการความรู้ของนักศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภูมิภาคตะวันตก

3.3 ควรศึกษาการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภูมิภาคตะวันตก

เอกสารอ้างอิง

- [1] Ministry of Education. (2008) **Basic Education Core Curriculum, 2008**. Bangkok Agricultural Cooperative Federation of Thailand.
- [2] Suwimon Tirakanan. (2010). **Research Methodology in Social Sciences: Guidelines for Practice**. , Bangkok: Chulalongkorn University Printing House.
- [3] Boonchom Srisaard. (2010). **Preliminary research**. 8th edition. Bangkok Suweeriyasan
- [4] Rusdee Doha.(2013). **Academic Administration in Learning Resources Development in Teaching and Learning Management of Islamic Studies in Government Schools that Provide IntensiveIslamic Education. Under the jurisdiction of Narathiwat Primary Educational Service Area Office 1. Master of Education thesis Education Administration graduate school Prince of Songkhla University.**
- [5] Apichat Jaiaree (2014). “A model for knowledge management of local knowledge in bamboo shoot processing of Ban Phu Toei community, province. Kanchanaburi.” **Journal of Politics and Governance** 4(2): 241
- [6] Pimol Chodthanthiwat (2017). **Use of information Technology for Academic Administration. Of schools under the municipality Phanat Nikhom**, Master’s Degree Thesis Education graduate school Burapha University.
- [7] Darawan Detchakan. (2017). **Knowledge of Mathayomsuksa 2 students through learning management Knowledge seeking”**,Veridian E-Journal, Silpakorn University 10 (2): 409-436.
- [8] Komsak Jiamwattanalert. (2010). **Knowledge Management Process Development of the Army Staff School**, Master of Arts thesis. Military Academic, Graduate Studies, Royal Thai Army Command and Staff School.

- [9] Coakes, E. W., Amar, A. D., & Granados, M. L. (2010). “Knowledge management, strategy, and technology: A global snapshot”. **Journal of Enterprise Information Management** 23 (3): 282-304.
- [10] Rachen Kaewpitak.. (2014). **Organization Culture Models Affecting Knowledge Management of Educationl Institutions. Under the district office Secondary Educational Area 8.** Master of Education Administration graduate school Nakhon Pathom Rajabhat University.
- [11] Science and Technology Development Agency (NSTDA). (2021). **Knowledge Management**, retrieved on September 25,2021 from <https://www.nstda.or.th/th/nstda-knowledge/knowledge-management/3278- knowledge-management>.
- [12] Kanlayarat Thirathanachalkul. (2014). “Knowledge Management Factors for Success“**Panyapiwat Journal** 5 134-146.